

Sygn. akt IV U 126/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2021 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Matusiak

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 marca 2021 roku w Sieradzu

odwołania E. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z dnia 12.01.2021 r. Nr (...)

w sprawie E. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o wysokości emerytury

oddala odwołanie.

Sygn.akt IV U 126/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12.01.2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. powołując się na ustawę z dnia 19.06.2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1222) z urzędu ponownie ustalił wysokość emerytury E. A. przyznanej na podstawie 24 ustawy emerytalnej od dnia 29.10.2013 r., tj. od dnia jej przyznania. W decyzji wskazano, że podstawa obliczenia emerytury nie podlega pomniejszeniu o kwoty pobranych wcześniejszych emerytur, przez co wysokość emerytury obliczona została od podstawy obliczenia niepomniejszonej o kwoty pobranych wcześniejszych emerytur. Podstawa obliczenia emerytury wyniosła 509.921,67 zł (49.907,26 zł + 460.014,41 zł). Wysokość emerytury od 22.03.2013 r. wyniosła 2.006,78 zł; po waloryzacji emerytura z FUS przysługuje w kwocie 2.301,26 zł. Przy ustalaniu emerytury Zakład uwzględnił wszystkie zmiany w wysokości świadczenia, jakie miały miejsce od dnia przyznania do dnia 31.01.2021 r., w tym zmiany wynikające z waloryzacji, jakimi emerytura była objęta oraz zmiany wynikające z załatwienia zgłoszonych wniosków. Na poczet należności od 22.03.2013 r. do 28.02.2021 r. w kwocie 202.230,84 zł Zakład zaliczył kwotę 183.497,42 zł z tytułu wypłaconej emerytury; pozostała należność w kwocie 18.733,42 zł po odliczeniu zaliczki na podatek i składki na ubezpieczenie zdrowotne podlega przekazaniu na rachunek ubezpieczonej.

Odwołanie od decyzji organu rentowego złożyła E. A. podnosząc, że wysokość emerytury powinna być obliczona przy uwzględnieniu aktualnego, dalszego trwania życia a nie wg stanu na 2013 r.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z 20.08.2003r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał E. A., ur. (...), emeryturę w wieku obniżonym od 01.09.2003 r., tj. od ustania zatrudnienia.

W dniu 05.03.2013 r. E. A. złożyła w organie rentowym wnioski o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym.

Decyzją z 02.04.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał ubezpieczonej emeryturę z powszechnego wieku emerytalnego, której wysokość ustalono zgodnie z art. 183 ustawy emerytalnej jako 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 i 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy. Obliczając wysokość emerytury zgodnie z art. 26 ustawy zastosowano art. 25 ust 1b ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, skutkiem czego podstawa obliczenia emerytury została pomniejszona o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych emerytur, w wysokości przed odliczeniem zaliczki na podatek dochodowy i składki na ubezpieczenie zdrowotne. Emerytura w tej części została ustalona jako równowartość kwoty, będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła 49.907,26 zł, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wyniosła 460.014,41 zł, suma kwot pobranych emerytur wyniosła 170.527,14 zł, średnie dalsze trwanie życia wyniosło 254,10 miesięcy. Emerytura obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła: $[(49.907,26+460.014,41)-170.527,14]/254,10 = 1.335,67 \text{ zł}$

Odwołanie E. A. od decyzji organu rentowego z dnia 02.04.2013 r. zostało oddalone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 11.09.2013 r. w sprawie IV U 909/13.

Wyrokiem z 6.03.2019r. w sprawie P 20/16, opublikowanym 21.03.2019r., Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 oraz z 2019r. poz. 39), w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017r. w zakresie, w jakim dotyczy urodzonych w 1953r. kobiet, które przed 1 stycznia 2013r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W dniu 20.05.2019 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu wpłynęła skarga ubezpieczonej o wznowienie postępowania, zakończonego prawomocnym wyrokiem tegoż Sądu w sprawie IV U 909/13. Skarga ta została oddalona prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 08.10.2019 r. w sprawie IV U 679/19.

Decyzją z dnia 12.01.2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z urzędu ponownie ustalił wysokość emerytury E. A., przyznanej na podstawie 24 ustawy emerytalnej od dnia 22.03.2013 r.

(wnioski, decyzje, postanowienie, odpisy orzeczeń w aktach ZUS).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁽⁹⁾ i art. 477⁽¹⁴⁾ k.p.c.) i tylko w tym zakresie podlega ona kontroli sądu zarówno pod względem jej formalnej poprawności, jak i merytorycznej zasadności. Postępowanie sądowe zmierza do kontroli prawidłowości lub zasadności zaskarżonej decyzji. Od momentu wniesienia do sądu odwołania od decyzji organu rentowego rozpoznawana sprawa staje się sprawą cywilną, podlegającą rozstrzygnięciu według zasad właściwych dla tej kategorii. Odwołanie pełni rolę pozwu, a jego zasadność ocenia się na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego. Postępowanie sądowe skupia się na wadach wynikających z naruszenia przez organ rentowy prawa materialnego. Przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego ogranicza się do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a między stronami spornych; poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 Nr 15, poz. 601 oraz z dnia 25 maja 1999 r. II UKN 622/99, OSNAPiUS 2000 Nr 15, poz. 591).

Podstawę prawną ponownego ustalenia emerytury ubezpieczonej stanowiły przepisy znowelizowanej ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu, nadanym ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1222). Zgodnie z art. 194i. do ustalenia podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ubezpieczonego urodzonego w 1953 r., nie stosuje się przepisu art. 25 ust. 1b, jeżeli wniosek o przyznanie tej emerytury zgłosi w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 1222), pod warunkiem że prawo do emerytury przed osiągnięciem wieku emerytalnego ma ustalone na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r. W myśl art. 194j.: 1. Kwotę emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ubezpieczonemu urodzonemu w 1953 r., który wcześniej pobierał emeryturę wymienioną w art. 25 ust. 1b na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r., ustala się ponownie od podstawy ustalonej z zastosowaniem art. 194i.

2. Przeliczeniu podlega podstawa obliczenia emerytury przyjęta w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury.

3. Do ustalenia nowej kwoty emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia przyjęte w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, a następnie uwzględnia się kolejne zmiany wysokości świadczenia.

4. Emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje od dnia, od którego podjęto wypłatę emerytury przyznanej na podstawie art. 24, a w przypadku gdy prawo do tej emerytury było zawieszona - od dnia, od którego mogłaby być podjęta jej wypłata.

5. Jeżeli ponownie ustalona wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 jest wyższa od wypłacanej dotychczas, emerytowi wypłaca się wyrównanie. Kwotę wyrównania stanowi różnica między sumą kwot emerytur, jakie przysługiwałyby w okresie od dnia, o którym mowa w ust. 4, do dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem ich waloryzacji, a sumą kwot wypłaconych w tym okresie.

Przeliczenie świadczenia emerytalnego w oparciu o powołane wyżej normy nie polega – tak jak sugeruje się to w odwołaniu – na przyjęciu swego rodzaju fikcji, iż świadczenie emerytalne jest ustalane po raz pierwszy, z zastosowaniem wszystkich zasad, przewidzianych dla pierwszorazowego ustalenia prawa do emerytury. Wręcz przeciwnie – art. 194j ustawy określający zasady ponownego ustalenia wysokości emerytury bezpośrednio odnosi się do uprzedniej decyzji, przyznającej emeryturę w wieku powszechnym z zastosowaniem zasady, uwzględniającej przepis art. 25 ust. 1b. Ust. 1 art. 194 j odnosi się do kwoty emerytury (już wcześniej) przyznanej na podstawie art. 24, ust.2 wprost odnosi się do przeliczenia podstawy obliczenia emerytury przyjętej w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, ust. 3 zakłada przyjęcie średniego dalszego trwania życia przyjętego w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, a następnie nakazuje uwzględniać kolejne zmiany wysokości świadczenia. Powyższe uregulowanie respektuje obowiązującą w prawie ubezpieczeń społecznych zasadę, wedle której prawo do emerytury jest ustalane według przepisów obowiązujących w dniu złożenia wniosku, a więc też według parametrów wówczas obowiązujących. Stąd też emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje od dnia, od którego podjęto wypłatę emerytury przyznanej na podstawie art. 24, a w przypadku, gdy prawo do tej emerytury było zawieszona –od dnia, od którego mogłaby być podjęta jej wypłata (art. 194j ust. 4). W świetle powołanych przepisów stanowisko odwołującej, iż jej sytuację należy traktować tak, jakby po raz pierwszy występowała z wnioskiem o emeryturę, należy uznać za całkowicie bezpodstawne. W konsekwencji należało przyjąć, że wnioskodawczyni zarówno we wniesionym odwołaniu jak i w toku postępowania nie podniosła żadnych merytorycznie uzasadnionych zarzutów mogących podważyć zaskarżoną decyzję, która w ocenie Sądu odpowiada prawu. Mając powyższe na względzie, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami, orzekł jak wyroku.